

126

ZARZĄDZENIE Nr 40 PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 12 maja 1970 r.

w sprawie zapobiegania wzrostowi wartości kosztorysowej inwestycji w fazie ich realizacji.

W celu przestrzegania dyscypliny kosztów w fazie realizacji inwestycji i przeciwdziałania ich wzrostowi w porównaniu z kosztami przyjętymi w założeniach techniczno-ekonomicznych inwestycji, a ustalonymi na podstawie uchwały nr 110 Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 1969 r. w sprawie projektowania inwestycji (Monitor Polski Nr 28, poz. 220), oraz w związku z uchwałą nr 124 Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1969 r. w sprawie zasad finansowania inwestycji i kapitalnych remontów jednostek państwowych (Monitor Polski Nr 32, poz. 237) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Włączenie zadania inwestycyjnego do planu i rozpoczęcie jego realizacji powinno być poprzedzone oceną aktualności założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji (dokumentacji projektowej), w szczególności w zakresie:

- 1) programu produkcyjnego,
- 2) rozwiązań technicznych i technologicznych,
- 3) wyceny wartości kosztorysowej inwestycji,
- 4) efektywności ekonomicznej inwestycji.

2. Zbadanie aktualności założeń techniczno-ekonomicznych jest w szczególności obowiązkowe, jeżeli od daty ich zatwierdzenia upływie więcej niż 2 lata. Obowiązek dokonania oceny aktualności założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji ciąży na kierowniku jednostki inwestującej.

3. W razie stwierdzenia w toku oceny aktualności założeń techniczno-ekonomicznych konieczności wprowadzenia zmian, należy dokonać odpowiedniej korekty poszczególnych opracowań. Jeżeli zmiany te mają charakter istotny w zakresie programu produkcji (usług), kosztów inwestycji i wskaźników techniczno-ekonomicznych, należy opracować nowe założenia techniczno-ekonomiczne. Zmiany te wymagają zatwierdzenia przez właściwy organ, określony w § 18 uchwały nr 110 Rady Ministrów z dnia 23 czerwca 1969 r. w sprawie projektowania inwestycji (Monitor Polski Nr 28, poz. 220), zwanej dalej uchwałą nr 110/69 Rady Ministrów.

§ 2. Po włączeniu zadania inwestycyjnego do planu i rozpoczęciu jego realizacji, kierownicy jednostek inwestujących oraz generalni projektanci i generalni wykonawcy (generalni realizatorzy) odpowiedzialni są za realizację zadań zgodnie z zatwierdzonymi (zaktualizowanymi) założeniami techniczno-ekonomicznymi inwestycji oraz za przestrzeganie dyscypliny finansowej.

§ 3. 1. Zmiany w założeniach techniczno-ekonomicznych (dokumentacji projektowej) po włączeniu zadania inwestycyjnego do planu i rozpoczęciu jego realizacji mogą nastąpić jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach w porozumieniu z generalnym projektantem na wniosek:

- 1) jednostki nadrzędnej inwestora z tytułu pełnienia funkcji nadzorczej,
- 2) kierownika jednostki inwestującej.

2. Zmiany, o których mowa w ust. 1, mogą wynikać:

- 1) z postępu technicznego i technologicznego, dającego uodwodnione relatywnie wyższe efekty niż rozwiązania przyjęte w założeniach techniczno-ekonomicznych w postaci:
 - a) wzrostu zdolności produkcyjnej i jakości produkcji, uzasadnionej potrzebami krajowymi lub eksportowymi,
 - b) obniżenia pracochłonności i zasadniczego wzrostu wydajności pracy,
 - c) obniżenia kosztów eksploatacji przyszłego zakładu,
- 2) z uściśleń projektowych, wywierających wpływ na wycenę kosztów inwestycji i dających efekty analogiczne lub relatywnie niższe niż określone w zatwierdzonych założeniach techniczno-ekonomicznych.

3. W razie konieczności zwiększenia wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego generalny projektant i kierownik jednostki inwestującej zobowiązani są do zbadania w pierwszej kolejności możliwości ograniczenia zakresu rzeczowego w składnikach tego zadania.

4. Wykorzystanie przez inwestora rezerwy na nieprzewidziane roboty i wydatki, ujętej w zestawieniu kosztów zadania inwestycyjnego, możliwe jest w razie udoskonalenia projektowanej technologii, na pokrycie różnic kosztów wynikających w toku realizacji inwestycji ze zmiany przyjętych warunków geologicznych, stosunków gruntowo-wodnych, uściśleń projektowych oraz usunięcia błędów projektowych. W razie zawarcia umowy o realizację inwestycji w systemie generalnego realizatora, rezerwą dysponuje generalny realizator, stosownie do obowiązujących w tym zakresie przepisów.

5. Jeżeli zmiany, o których mowa w ust. 1 i 2, spowodują wzrost wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego, kierownik jednostki inwestującej przy udziale generalnego pro-

jektanta obowiązany jest przedstawić wniosek o zwiększenie wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego właściwemu organowi, który zatwierdził założenia techniczno-ekonomiczne.

6. Wniosek o zmianę wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego powinien zawierać:

- 1) stwierdzenie aktualności programu produkcyjnego, usługowego lub potrzeby jego zmiany,
- 2) uzasadnienie i analizę przyczyn wzrostu kosztów oraz propozycję pokrycia zwiększonych nakładów inwestycyjnych,
- 3) zaawansowanie rzeczowe i finansowe inwestycji,
- 4) stwierdzenie aktualności cyklu budowy lub jego wydłużenia,
- 5) wnioskowaną efektywność ekonomiczną (przy uwzględnieniu zwiększonego oprocentowania dodatkowego kredytu inwestycyjnego oraz karnego oprocentowania w razie przedłużenia cyklu budowy),
- 6) opinię generalnego realizatora lub generalnego wykonawcy oraz generalnego dostawcy maszyn i urządzeń co do zasadności i możliwości wykonania zmienionego programu pod względem rzeczowym, kosztów, terminów dostaw maszyn i urządzeń oraz wykonania robót budowlano-montażowych,
- 7) konkretne stanowisko banku co do proponowanych zmian wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego, zmian zakresu rzeczowego, efektywności ekonomicznej inwestycji oraz uzyskania dodatkowego kredytu.

§ 4. 1. Zwiększenie wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego może być dokonane:

- 1) przez ograniczenie nakładów na nowo rozpoczynane inwestycje przedsiębiorstwa lub zjednoczenia, w ramach których inwestycja ta jest realizowana, w drodze zaniechania innego zamierzonego nowego zadania inwestycyjnego,
- 2) przez ograniczenie decyzją właściwego ministra nakładów na nowo rozpoczynane inwestycje innych zjednoczeń w drodze zaniechania nowo rozpoczynanych zadań.

2. Zmiany, o których mowa w § 3 ust. 1 i 2, powodujące zwiększenie ogólnej wartości kosztorysowej inwestycji w toku realizacji, mogą nastąpić w szczególnie uzasadnionych wypadkach tylko jednokrotnie.

3. Zmiany wynikające z postępu technicznego i technologicznego (§ 3 ust. 2 pkt 1) nie mogą być wprowadzane w końcowej fazie realizacji inwestycji, jeżeli spowodowałyby one trudności i zakłócenia w poprawnym przebiegu technologii wykonawstwa.

4. Zmiany powodujące wzrost wartości kosztorysowej inwestycji (§ 3 ust. 1 i 2) wymagają zatwierdzenia przez właściwy organ, określony w § 18 uchwały nr 110/69 Rady Ministrów. O zmianach tych należy powiadomić bank finansujący inwestycję.

5. Decyzje o zmianach założeń techniczno-ekonomicznych (dokumentacji projektowej) powinny być podjęte przed rozpoczęciem realizacji tych zmian.

§ 5. Organ zatwierdzający zmiany założeń techniczno-ekonomicznych dające efekty niższe niż określone w zatwierdzonych założeniach (§ 3 ust. 2 pkt 1) zobowiązany jest szczegółowo zbadać wnioski o wprowadzenie tych zmian. Powinien jednocześnie ustalić przyczyny i okoliczności zmian oraz niezależnie od odpowiedzialności jednostki projektowej z tytułu umowy o prace projektowe ustalić osoby odpowiedzialne za dopuszczenie lub spowodowanie niekorzystnych zmian oraz zastosować lub spowodować zastosowanie odpowiednich sankcji wobec kierownictw przedsiębiorstw, które dopuścili

do wydatkowania środków nie przewidzianych w poszczególnych składnikach zestawienia kosztów zadania bądź do obniżenia efektywności danej inwestycji. W tym wypadku mają zastosowanie między innymi przepisy § 4 ust. 4 i 5 uchwały nr 212 Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 1969 r. w sprawie zasad premiowania pracowników zatrudnionych w państwowych jednostkach organizacyjnych służby inwestycyjnej (Monitor Polski Nr 51, poz. 393).

§ 6. 1. W razie wzrostu wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego ponad 10%, gdy wzrost tej wartości przekroczył kwotę 20 mln zł, organ uprawniony do zatwierdzenia założeń techniczno-ekonomicznych po zbadaniu wniosku, o którym mowa w § 3 ust. 6, obowiązany jest przedstawić projekt decyzji zatwierdzającej wzrost wartości kosztorysowej do akceptacji właściwemu ministrowi — co do sposobu jego pokrycia.

2. Wprowadzenie w okresie realizacji inwestycji powtórnych zmian w założeniach techniczno-ekonomicznych (dokumentacji projektowej), powodujących zwiększenie ogólnej wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego, wymaga każdorazowo zgody właściwego ministra.

3. Ministrowie zobowiązani są informować Prezesa Rady Ministrów o każdym wypadku zaakceptowania wzrostu wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego ponad 10%, gdy wzrost tej wartości przekroczył kwotę 100 mln zł.

4. Akceptacja i zgoda na zmiany, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą być dokonane wyłącznie przez właściwego ministra po szczegółowej analizie przyczyn i skutków tych zmian. Analiza powinna uwzględniać zasady gospodarności i efektywności ekonomicznej inwestycji. O tych akceptacjach i zgodach na zmiany powinna być informowana centrala Narodowego Banku Polskiego (Banku Rolnego), a w odniesieniu do inwestycji kluczowych, ujętych imiennie w narodowym planie gospodarczym — również Komisja Planowania przy Radzie Ministrów i Ministerstwo Finansów.

5. Zobowiązuje się ministrów do zapewnienia kontroli wprowadzanych zmian wartości kosztorysowej zadań inwestycyjnych, które powodowałyby przekraczanie wskaźników planowanego zaangażowania oraz uniemożliwiałyby rozpoczynanie nowych inwestycji, ujętych imiennie w planie pięcioletnim na lata 1971—1975 oraz w planach rocznych. W toku opracowywania rocznych planów ministerstwa obowiązane są sporządzić zestawienia zmian wartości kosztorysowych zadań inwestycyjnych i zgłosić Komisji Planowania przy Radzie Ministrów odpowiednie wnioski dotyczące przesunięcia lub skreślenia innych przewidzianych do rozpoczęcia inwestycji danego resortu wraz z określeniem skutków ekonomicznych wynikających z tych zmian.

§ 7. 1. Zmiany wartości kosztorysowej zadania inwestycyjnego, wynikające z urzędowych zmian cen:

- 1) robót budowlano-montażowych,
- 2) maszyn i urządzeń, inwentarza itp.

nie wymagają zatwierdzenia w trybie niniejszego zarządzenia. Banki finansujące inwestycje, zjednoczenia (jednostki równorzędne) oraz prezydium rad narodowych zapewnią kontrolę prawidłowości wprowadzania zmian zestawień kosztów zadań inwestycyjnych w wyniku urzędowych zmian cen.

2. Zasady i tryb wprowadzania zmian, o których mowa w ust. 1, ustala Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów oraz Ministrem Finansów.

§ 8. Minister Finansów zobowiąże banki do analizowania dokonywanych zmian wartości kosztorysowej inwestycji przy-

jętych do finansowania oraz do składania w tym zakresie co roku informacji Prezesowi Rady Ministrów.

§ 9. Właściwi ministrowie w ciągu 60 dni od dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia wydadzą przepisy zmierzające do przeciwdziałania przekraczaniu kosztów inwestycji, obniżaniu ich efektywności oraz określające zasady i organy zobowiązane do nadzoru i kontroli w tym zakresie.

§ 10. Przepisy zarządzenia dotyczące ministrów mają odpowiednie zastosowanie do kierowników urzędów centralnych oraz przewodniczących prezydiów wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

§ 11. Przepisy zarządzenia mają zastosowanie również do zmian zakresu rzeczowego lub wartości kosztorysowej in-

westycji ustalonych w projektach wstępnych (danych wyjściowych do projektowania przy dokumentacji jednostadiowej) opracowanych według zasad obowiązujących przed dniem wejścia w życie uchwały nr 110/69 Rady Ministrów.

§ 12. Traci moc zarządzenie Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 5 czerwca 1965 r. w sprawie realizacji inwestycji w razie istotnej zmiany zakresu rzeczowego lub wartości kosztorysowej (Monitor Polski Nr 34, poz. 188).

§ 13. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz